

Het Armengoed

Tientjesstraat, 60, 8620 Kortrijk-Bissegem

Situeringskaart: nr. 6, Popp-kaart A/197-199, 201-202, Gewestplan, woonuitbreidingsgebieden)

Eigenaar grond en gebouwen:

- gebouwen: O.C.M.W. (Kortrijk)
- grond: O.C.M.W. en Termote Antoon.

Bekende uitbaters:

Astère Vanneste (-1897),
Termote Louis (1897-1920),
wed. Termote Louis (1920-1930),
Termote Maurice (1930-1963),
Termote Antoon (1963-).

Nieuwe naam: daar de hoeve aan de openbare onderstand toebehoorde, werden hun gelden overgemaakt aan de armen.

Oudste vermelding: 1644,
R.A.K., Kasselrijarchief,
2e reeks, nr 430, f° 211.

Gebouwen: open U-vorm.

Oudste gegevens: 1642, woonhuis. Woonhuis (19?, van stro naar pannendak, interieur veranderd), ovenbuur (tot 1946 in werking, gebouw dient nu als bergingsplaats, oven weggehaald), stallen (1901, oude koestal in 1901 afgebroken), schuur (1918: door brand vernield en terug opgetrokken), wagenkot (in schuur), kapel (vroeger gelegen aan de ingang van de dreef).

Totale oppervlakte: 1980: 8 ha 30 a - 1983: 8 ha 30 a (Weiland: 3,5 ha, Akkerland: 4,8 ha).

Voornaamste specialiteiten:

tarwe, bieten, aardappelen, maïs, gerst, jongvee.

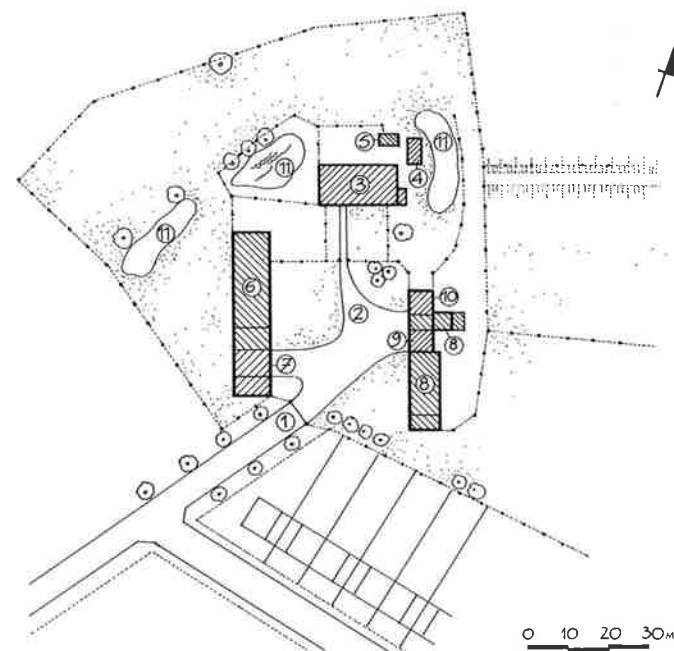

Aanvullende gegevens:

Het Armengoed, in bepaalde gevallen, het hospitaalgoed genoemd, was reeds in het midden van de 17de eeuw eigendom van het O.L.V. Hospitaal te Kortrijk. Volgens legenden en anekdotes werd deze hofstede toen bewoond door geestelijken. Oude verhalen geven weer dat het Armengoed door een onderaardse gang in verbinding stond met 'De Mote' nu nog bestaande woning naast de hoeve Ter Houppie van Robert Platteeuw (Heule). De gang werd gebruikt om te vluchten in **troebele** tijden. Deze legende kan echter niet bewezen worden met archiefmateriaal.

In 1747 was Petrus Gellynck de uitbater. Betreffende de uitbaters van de periode 1750-1850 konden we geen archiefmateriaal terugvinden. In de tweede helft van de 19de eeuw is Astère Vanneste, in de volksmond 'steerten' op het Armengoed gekomen als nieuwe pachter. Vanaf 1897 werd de hoeve uitgebaat door de familie Termote.

Het woonhuis van 1642 met rechts de stallen die dateren van 1901.

Het woonhuis dateert van 1642 en is reeds meerdere malen verbouwd geworden. Het klokje op de daknok werd gedurende WO II gestolen door de Duitsers. De functie ervan was het volk op het land te verwittigen voor etenstijd.

Evolutie van de omwalling en het landbouwareaal

Uit archiefstukken blijkt dat de hoeve reeds omweld was in het midden van de 17de eeuw. Het woonhuis zelf was eveneens omweld, het Armengoed was omgeven door een dubbele omwalling. Op de kadasterplannen van Popp (1840) wordt dit mooi weergegeven. Gedurende de periode

Het Armengoed, woonhuis (1642).

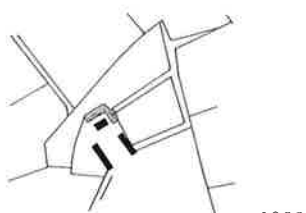

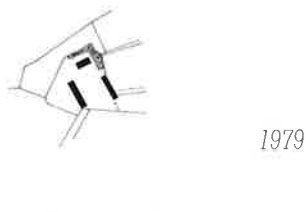
1840

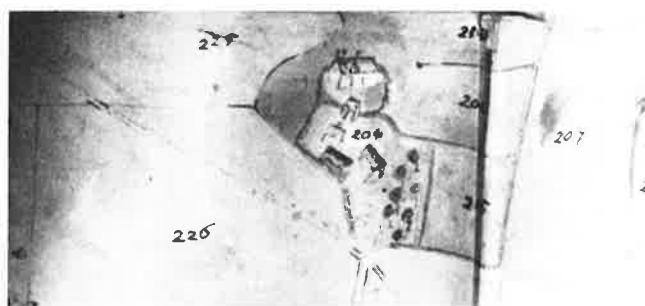
1883

1922

1979

Het Armengoed nr. 204 in 1747.
(R.A.K. Gemeentearchief Bissegem 1-2)

1840-1883 werd een gedeelte van de buitenwal opgevoerd. De omwalling verdween op een klein stuk na in de periode 1942-1943. Het brugje naar het woonhuis werd toen ook gesloopt.

De structuur van de hoeve werd in het begin van de 20ste eeuw grondig veranderd. De koestal die op het midden van het erf stond werd afgebroken en nieuw gebouwd aan de rechterkant van het neerhof. De schuur werd in 1918 door de Duitsers in brand gestoken. Dit gebouw werd naar onze mening niet op dezelfde plaats terug opgetrokken. Onzes inziens moet het woonhuis vroeger groter geweest zijn. Oude funderingen werden gevonden dichtbij het bestaande woonhuis. Op de kadasterplannen van 1834 en de huidige blijkt dat het woonhuis vroeger breder zou geweest zijn. In het begin van de jaren vijftig was het landbouwareaal nog ongeveer 26 ha, bij verkavelingen van 1957-'58 viel dit terug op 21 ha. De prachtige toegangsdrif, waarvan de bomen reeds sneuvelden in 1942-'43, verdween totaal uit het landschap. Bij de woningbouw in de jaren zestig verdween ook de toegangsweg. Het huidige kapelletje, gelegen aan de 5-wegen in de Gullegemsesteenweg, is nog een stille getuige van de vroegere toegang. In 1967-'68 werd onherstelbaar landbouwgrondverlies geleden, het areaal viel terug op 8,3 ha.

ARCHIEF
A.R.A.: - nr. 46828, deel 97 (12 april 1787).
R.A.K.: - Kasselrijarchief, 2e reeks, nr. 430, f° 211.
- Gemeentearchief Bissegem, I, Landboek Bissegem 1747.
- Register van het hospitaal van O.L.V., tot Cortrijk, 1749, uitslaande kaart f° 27 en f° 28 gedateerd op f° 44, 4 juni 1752.
- Aanwinsten, VI, 5483, Terrier steurenambacht, f° 200, f° 207, kaart nr. 3
Aanwinsten, VI, 6978, Kadasterplan 1809.

De Kerpel

Moravie, 11, 8620 Kortrijk-Bissegem

Situeringskaart: nr. 8, Gewestplan, landbouwgebieden

Aanvullende gegevens:

Van deze vroegere hofstede hebben we weinig archiefmateriaal teruggevonden. De Kerpel werd naar onze mening in de tweede helft van de 19de eeuw opgetrokken, op de Poppkaarten van omstreeks 1840 wordt deze hofstede nog niet afgebeeld. Naast de boerderij was er tevens een café ondergebracht in het woonhuis. Daar het café aan de boorden van de Leie is gelegen werd het vooral bezocht door vlasbewerders.

Er behoorde toen ook een vlasroterij bij de hoeve. Wie toen de eigenaar was werd niet gevonden. Omstreeks 1923 huwde Irma Belprez met August Neiryck, die de nieuwe uitbater werd. Irma Belprez was in de volksmond goed bekend als 'Maatje van de Kerpel'.

In de Tweede Wereldoorlog werd René Verbruggen de nieuwe uitbater en eigenaar, het café werd gesloten. Verbruggen moderniseerde de hoeve met serres en specialiseerde zich in sier- en snijbloemen. Het landbouwareaal was ongeveer 8 ha.

In 1980 werd Cheyssens de nieuwe eigenaar, terwijl René Verbruggen zich vestigde te Lendeledede-Cente. Dirk Debaveye werd de nieuwe bewoner, maar de hofstede wordt niet meer uitgebaat als landbouwbedrijf.

De Kerpel, het woonhuis met de vroegere stallen
(2de helft 19de eeuw).

Eigenaar grond en gebouwen:

- gebouwen: - woonhuis:
Debaveye Dirk
- stallen en serres: Gheysens
- grond: Gheysens.

Bekende uitbaters:

Vandenabeele Victor (- ± 1923),
Neyrinck Gust (± 1923-1945),
Verbrugghe René (1945-1980),
Debaveye Dirk (1980-).

Nieuwe naam: tot WO II was er in het woonhuis een café ondergebracht, genoemd 'De Kerpel'.

Gebouwen: langgeveltype.

Oudste gegevens: 2de helft 19de eeuw, woonhuis. Woonhuis (2de helft 19de eeuw, 1983: dak vernieuwd en nieuwe ramen), stallen (2de helft 19de eeuw, zelfde gebouw als woonhuis, einde jaren '50: nieuwe stallen), schuur (2de helft 19de eeuw, zelfde gebouw als woonhuis), hangar (einde jaren vijftig), wagenkot (in schuur), serres (kort na WO II), nis (in nieuwe stallen).

Totale oppervlakte: 1980: 8 ha - 1983: 4 ha (Weiland: 3,7 ha, serres: 3000 m²).

Voornaamste specialiteiten:

vetkoeien, aardappelen, tot 1980 was de hoeve een landbouwbedrijf.